

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 29.3.2010
KOM(2010)95 endelig

2010/0065 (COD)

Forslag til

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre herfor og
om ophævelse af rammeafgørelse 2002/629/RIA**

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

1.1. Begrundelse og formål

Menneskehandel anses for en af de alvorligste forbrydelser i verden, der udgør en grov krænkelse af menneskerettighederne og er en moderne form for slaveri, samtidig med, at det er en yderst indbringende forretning i forbindelse med organiseret kriminalitet. Menneskehandel består i rekruttering, overførelse eller modtagelse af personer, hvilket sker ved hjælp af tvang, bedrag eller misbrug med henblik på udnyttelse, herunder seksuel udnyttelse og udnyttelse af arbejdskraft, tvangsarbejde, husslaver eller andre former for udnyttelse, herunder fjernelse af organer.

Derfor bør der ydes en kraftig indsats mod menneskehandel, der skal være rettet mod forebyggelse af forbrydelsen, retsforfølgelse af forbryderne og beskyttelse af ofre.

1.2. Generel baggrund

En række EU-medlemsstater er blandt de vigtigste bestemmelseslande for handel med mennesker fra lande uden for EU. Endvidere tyder det på, at der er menneskehandelsstrømme inden for EU. På grundlag af de foreliggende tal er det rimeligt at anslå, at der hvert år er flere hundrede tusind mennesker, der indrejser i EU-området eller overføres inden for EU-området som led i menneskehandel.

Social sårbarhed er nok den væsentligste årsag til menneskehandel. Sårbarheden udspringer af økonomiske og sociale faktorer, såsom fattigdom, kønsdiskrimination, væbnede konflikter, vold i hjemmet, dårligt fungerende familier og personlige omstændigheder som alder, helbredstilstand eller handicap. Denne sårbarhed udnyttes af internationale netværk for organiseret kriminalitet til at fremme migration og siden til groft at udnytte mennesker ved brug af magt, trusler, tvang eller forskellige former for misbrug, såsom gældsbinding. Den høje fortjeneste er en væsentlig drivkraft for handlen. Efterspørgslen efter seksuelle ydelser og billig arbejdskraft er en medvirkende drivkraft.

1.3. Gældende bestemmelser på det område, som forslaget vedrører

FN's konvention om barnets rettigheder, der blev vedtaget i 1989, skal beskytte børn mod alle former for seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug. Denne forpligtelse omfatter også seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug af børn i forbindelse med menneskehandel.

I 2000 vedtog FN en protokol om forebyggelse og bekæmpelse af samt straf for handel med mennesker, herunder særlig kvinder og børn, til supplerung af FN's konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet. Protokollen var det første internationale retsinstrument, der behandlede menneskehandel i udstrakt omfang. Pr. marts 2009 er protokollen blevet ratificeret af 24 EU-medlemsstater og de øvrige 3 har undertegnet den. Det Europæiske Fællesskab har undertegnet og godkendt protokollen.

Europarådets konvention om bekæmpelse af menneskehandel indeholder vidtrækkende og sammenhængende retlige regler om forebyggelse, samarbejde mellem forskellige implicerede parter og beskyttelse af og bistand til ofre samt en forpligtelse til at kriminalisere menneskehandel. Hvis disse foranstaltninger blev gennemført, ville det føre til mærkbare

forbedringer. Konventionen er blevet ratificeret af 16 EU-medlemsstater. Yderligere 10 har undertegnet den og er i gang med ratifikationsproceduren.

Rammeafgørelsen om bekæmpelse af menneskehandel blev vedtaget den 19. juli 2002 som en reaktion på den generelle erkendelse af, at der var et behov for på EU-niveau at takle den alvorlige forbrydelse, som menneskehandel er. Kommissionen vedtog en rapport om gennemførelsen af rammeafgørelsen i maj 2006.

I henhold til direktiv 2004/81/EF skal der gives bistand og opholdstilladelse til ofre, der er statsborgere i tredjelande. Kommissionen vil aflægge rapport om gennemførelsen af direktiv 2004/81/EF i 2010 og tage stilling til, hvilke foranstaltninger det er hensigtsmæssigt at træffe for at forstærke medlemsstaternes beskyttelse af ofre.

1.4. Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål

Bekæmpelsen af alle former for kønsrelateret vold, herunder menneskehandel, indgår som en integreret del af den forpligtelse, Kommissionen har påtaget sig i køreplanen for ligestilling mellem kvinder og mænd¹. Bekæmpelsen af menneskehandel med børn indgår også i strategien for børns rettigheder². Det formål at bekæmpe menneskehandel og at bistå ofre er i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA om ofres stilling i forbindelse med straffesager³ og Rådets direktiv 2004/81/EF om opholdstilladelser⁴, der vedrører immigrationsspørgsmål og kun finder anvendelse på tredjelandsstatsborgere. Alle bestemmelserne i dette direktiv finder anvendelse i det omfang, spørgsmålene ikke er reguleret i ovennævnte direktiv. Det formål at bekæmpe menneskehandel er også i overensstemmelse med Rådets direktiv 2004/80/EF om erstatning til ofre for forbrydelser, der skal lette adgangen til erstatning i grænseoverskridende situationer⁵ og med Rådets rammeafgørelse 2008/841/RIA om bekæmpelse af organiseret kriminalitet⁶. Menneskehandel er opført på listen over forbrydelser, der giver anledning til overgivelse i henhold til en europæisk arrestordre, jf. Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA om den europæiske arrestordre⁷. De ovennævnte formål er i fuld overensstemmelse med disse retsakter samt med Europarådets konvention om bekæmpelse af menneskehandel og med Europols og Eurojusts opgaver.

Enhver foranstaltning, EU træffer på dette område, skal være i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og følge de principper, som bl.a. er anerkendt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter "EU-charteret") og konventionen til

¹ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget - En køreplan for ligestilling mellem kvinder og mænd 2006-2010, SEK(2006) 275, KOM(2006) 92.

² Meddelelse fra Kommissionen - Mod en EU-strategi for børns rettigheder – SEK(2006) 888, SEK(2006) 889, KOM(2006) 367.

³ Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA af 15. marts 2001 om ofres stilling i forbindelse med straffesager, EFT L 82 af 22.3.2001, s. 1.

⁴ Rådets direktiv af 29. april 2004 om udstedelse af opholdstilladelser til tredjelandsstatsborgere, der har været ofre for menneskehandel, eller som er indrejst som led i ulovlig indvandring, og som samarbejder med de kompetente myndigheder, EUT L 261 af 6.8.2004, s. 85.

⁵ Rådets direktiv 2004/80/EF af 29. april 2004 om erstatning til ofre for forbrydelser, EUT L 261 af 6.8.2004, s. 15.

⁶ Rådets rammeafgørelse 2008/841/RIA om bekæmpelse af organiseret kriminalitet, EUT L 300 af 11.11.2008, s. 42.

⁷ Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurene for overgivelse mellem medlemsstaterne, EFT L 190 af 18.7.2002.

beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (EMRK). Når medlemsstaterne gennemfører EU-retten, skal det ske i overensstemmelse med disse rettigheder og principper.

Dette forslag er gennemgået meget nøje for at sikre, at dets bestemmelser fuldt ud er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, navnlig den menneskelige værdighed, forbuddet mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, forbuddet mod slaveri og tvangsarbejde, børns rettigheder, retten til frihed og sikkerhed, ytrings- og informationsfriheden, beskyttelse af personoplysninger, adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol samt legalitetsprincippet og princippet om proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf.

Der er set særligt indgående på artikel 5, stk. 3, i EU-charteret, der udtrykkeligt forbyder menneskehandel. Endvidere var artikel 24 i EU-charteret væsentlig, idet mange af ofrene for menneskehandel er børn. Bestemmelser om beskyttelse af ofrene og bistand til dem har en positiv virkning på de grundlæggende rettigheder. Retten til beskyttelse mod slaveri, tvangsarbejde og trældom er blevet anerkendt af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. I den forbindelse er også ofrets ret til korrekt, upartisk, effektiv og hurtig efterforskning også relevant; retten hertil ville blive effektiv, hvis ofrets rolle i højere grad blev anerkendt under straffesager.

Ofrets større rolle under straffesager kunne eventuelt få negative konsekvenser, hvis den styrkede stilling kom til at gribe ind i den tiltaltes processuelle rettigheder, særligt retten til en retfærdig rettergang ("en upartisk domstol", artikel 47 i EU-charteret) og forsvarers rettigheder (artikel 48 i EU-charteret). Den europæiske menneskerettighedsdomstol har imidlertid opstillet klare principper med hensyn til at forlige henholdsvis den tiltaltes og ofrets rettigheder. Der er derfor blevet sikret fuld overensstemmelse med forsvarers rettigheder gennem en omhyggelig affattelse af retsakten, der danner grundlaget for en hensigtsmæssig gennemførelse i medlemsstaterne.

Om nødvendigt kan der gøres passende brug af finansieringsmuligheder på EU-plan til at støtte medlemsstaternes indsats for at opfylde direktivets krav.

2. HØRING AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

2.1. Høring af interesserede parter

2.1.1. Høringsmetoder, hovedmålgrupper og respondenternes overordnede profil

Efter at Rådet havde anmodet om en vurdering af gennemførelsen af EU-planen⁸, sendte Kommissionen et spørgeskema ud til medlemsstaterne i december 2007. 23 medlemsstater og Norge svarede. Resultaterne blev indarbejdet i Kommissionens arbejdsdokument, der blev vedtaget den 17. oktober 2008⁹.

⁸ EU's plan for bedste praksis, standarder og procedurer i forbindelse med bekæmpelse og forebyggelse af menneskehandel, EUT C 311 af 9.12.2005, s. 1.

⁹ Evaluering og overvågning af gennemførelsen af EU's plan for bedste praksis, standarder og procedurer i forbindelse med bekæmpelse og forebyggelse af menneskehandel, KOM(2008) 657.

Der blev holdt tre mundtlige høringer med henblik på udfærdigelse af konsekvensanalysen. Ekspertgruppen vedrørende Menneskehandel holdt møde den 2. og 3. oktober 2008 og afgav efter omfattende drøftelser en skriftlig udtalelse. Der blev den 7. oktober 2008 afholdt en mundtlig høring med eksperter med forskellig baggrund, herunder regeringer, retshåndhævende myndigheder, ikke-statslige organisationer, internationale organisationer og universiteter. Deltagerne blev derefter opfordret til at indsende skriftlige bemærkninger, og en række eksperter efterkom opfordringen. Der blev holdt et møde med medlemsstaternes repræsentanter den 17. oktober 2008.

2.1.2. Sammenfatning af svarene og af, hvordan der er taget hensyn til dem

- I sin skriftlige udtalelse påpegede Europa-Kommissionens Ekspertgruppe vedrørende Menneskehandel, at man som grundlæggende principper måtte gå ud fra, at der er behov for en tilstrækkelig retlig ramme i hvert land og at gøre menneskerettigheder til et spørgsmål af yderste vigtighed, at anlægge en holistisk, koordineret og integreret tilgang til at forbinde regeringernes politik for menneskehandel med migrationspolitikken, at overholde børns rettigheder, at fremme forskning i menneskehandel og at føre tilsyn med virkningerne af den førte politik til bekæmpelse af menneskehandel.
- Mange implicerede parter var enige om, at der var et behov for særlige bestemmelser til at styrke efterforskningen og retsforfølgelsen. Generelt blev det fremhævet, at foranstaltninger til at yde bistand var af afgørende betydning.
- Spørgsmålet, om der skulle indføres en særlig forpligtelse til at kriminalisere det forhold, at en kunde modtager seksuelle ydelser fra et offer for menneskehandel med viden herom, var omtvistet blandt de implicerede parter. Flere medlemsstater påpegede, at en sådan bestemmelse under alle omstændigheder ikke skulle være bindende.

2.2. Ekspertbistand

Der har ikke været behov for ekstern ekspertbistand.

2.3. Konsekvensanalyse SEC(2009) 358 og resumé af konsekvensanalysen SEK(2009) 359

Forskellige politiske løsninger blev undersøgt i forbindelse med det tidligere forslag til rammeafgørelse af 25. marts 2009 med henblik på at forebygge og bekæmpe menneskehandel mere effektivt og beskytte ofrene bedre.

- Politisk løsning 1: Ingen nye EU-foranstaltninger

EU træffer ingen foranstaltninger til at bekæmpe menneskehandel, mens medlemsstaterne derimod kan fortsætte undertegnelsen og ratificeringen af Europarådets konvention om bekæmpelse af menneskehandel.

- Politisk løsning 2: Foranstaltninger af ikke-lovgivningsmæssig karakter

Rammeafgørelse 2004/629/RIA ændres ikke. Der kan indføres foranstaltninger af ikke-lovgivningsmæssig karakter inden for støtteordninger for ofre, overvågning, forebyggende foranstaltninger i bestemmelseslande, forebyggende foranstaltninger i hjemlande, uddannelse og samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder.

- Politisk løsning 3: Ny lovgivning om retsforfølgelse, støtte til ofre, forebyggelse og overvågning

Der vedtages en ny lovgivningsmæssig retsakt, der samler bestemmelserne i den gældende rammeafgørelse, visse bestemmelser i Europarådets konvention og yderligere elementer. Særligt vil den nye rammeafgørelse indeholde bestemmelser om materiel strafferet, jurisdiktionskompetence og retsforfølgelse, ofrenes rettigheder i straffesager, bistand til ofre, særlige beskyttelsesforanstaltninger for børn, forebyggelse og overvågning.

- Politisk løsning 4: Ny lovgivning (som i løsning 3) + foranstaltninger af ikke-lovgivningsmæssig karakter (som i løsning 2)
- Der vedtages en ny lovgivningsmæssig retsakt, der samler den gældende rammeafgørelse og nye bestemmelser. Den nye lovgivningsmæssige retsakt suppleres af foranstaltninger af ikke-lovgivningsmæssig karakter, særligt de under løsning 2 anførte.
- Ifølge analysen af økonomiske konsekvenser, sociale konsekvenser og konsekvenser for de grundlæggende rettigheder udgør løsning 3 og 4 den bedste tilgang til problemet og bør fuldt ud opfylde de fastsatte mål. Løsning 4 bør foretrækkes.
- Kommissionen foretog en konsekvensanalyse, der ledsagede det tidligere forslag til rammeafgørelse af 25. marts 2009 om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre herfor, og den gælder stadig for nærværende forslag til direktiv, dog med de nødvendige ændringer. Da det forslag til direktiv, der omtales her i begrundelsen, for så vidt angår dets indhold, i det væsentlige er det samme som det tidligere forslag til rammeafgørelse, kan den tidligere konsekvensanalyse anses for fortsat at gælde også for det nye forslag. Rapporten om konsekvensanalysen kan findes her:

http://ec.europa.eu/governance/impact/ia_carried_out/cia_2009_en.htm#jls

3. FORSLAGETS RETLIGE ASPEKTER

3.1. Resumé af forslaget

Ud over bestemmelserne i den nuværende rammeafgørelse indeholder det nye direktiv følgende nye elementer:

3.1.1. Materielle strafferetlige bestemmelser

- Definition
- Skærpende omstændigheder og straffe
- Sikring af, at der ikke pålægges ofret straffe.

3.1.2. Jurisdiktionkompetence og retsforfølgning

- Videre og mere bindende regel om ekstraterritorial kompetence
- Efterforskningsmetoder.

3.1.3. Bistand og støtte til ofre

- Oprettelse af mekanismer til tidligt at identificere ofre og yde dem bistand
- Standard for bistand, herunder adgang til den nødvendige lægebehandling, rådgivning og psykologisk bistand
- Særlige foranstaltninger for børn.

3.1.4. Beskyttelse af ofre under straffesagen

- Særlig behandling med henblik på at forebygge yderligere krænkelse af offeret (sekundær viktimering)
- Beskyttelse på grundlag af en risikovurdering
- Juridisk rådgivning og advokatbistand under straffesagen, herunder med henblik på at kræve erstatning.

3.1.5. Forebyggelse

- Foranstaltninger med henblik på at begrænse efterspørgslen efter seksuelle ydelser og billig arbejdskraft
- Uddannelse
- Kriminalisering af brug af ydelser fra en person, når brugeren har viden om, at den pågældende er et offer for menneskehandel.

3.1.6. Kontrol

- Indførelse af nationale rapportører eller tilsvarende ordninger.

3.2. **Værdi, som forslaget tilfører i forhold til Europarådets konvention af 2005 om indsatsen mod menneskehandel**

Forslaget bygger på Europarådets konvention og anvender den samme holistiske tilgang, der omfatter forebyggelse, retsforfølgelse, beskyttelse af ofre og overvågning. Endvidere indeholder forslaget følgende hovedelementer, der tilfører en øget værdi:

- Et nøjagtigt niveau for straffene tilpasset lovovertrædelsernes grovhed (artikel 4)
- En bredere og mere bindende regel om ekstraterritorial jurisdiktionskompetence, der pålægger medlemsstaterne en forpligtelse til at retsforfølge statsborgere og personer med sædvanligt opholdssted i medlemsstaten, der har været involveret i menneskehandel uden for medlemsstatens territorium (artikel 9)
- Et bredere anvendelsesområde for bestemmelsen om, at ofre ikke skal pålægges straf for deres indblanding i strafbare handlinger, uanset hvilke ulovlige midler gerningsmændene til menneskehandlen har anvendt (artikel 6)
- Højere standarder for bistand til ofre, særligt med hensyn til lægehjælp (artikel 10)
- Særlige beskyttelsesforanstaltninger for børn, der har været ofre for menneskehandel (artikel 12-14)
- Endvidere viser integreringen af bestemmelser, der har et lignende indhold, i de gældende EU-retlige regler, at der er fordele ved de større begrænsninger, der skabes i EU's retsorden, nemlig ved at bestemmelserne straks træder i kraft, og at der bliver ført tilsyn med gennemførelsen.

3.3. Retsgrundlag

Artikel 82, stk. 2, og artikel 83, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

4. NÆRHEDSPRINCIPPET

Forslagets mål kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne alene af følgende grunde:

Bekæmpelsen af menneskehandel kræver en koordineret indsats fra medlemsstaternes side samt samarbejde på internationalt plan med henblik på at nå målene. Forskellene på, hvordan det behandles juridisk i de forskellige medlemsstater, er til hinder for en koordineret indsats og er i vejen for international retshåndhævelse og retligt samarbejde.

Målene med forslaget kan opfyldes bedre gennem foranstaltninger på EU-plan af følgende årsager.

Forslaget vil sikre en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes materielle strafferetlige og processuelle regler i videre omfang end den nuværende rammeafgørelse. Dette vil have en positiv virkning på den internationale retshåndhævelse, det retlige samarbejde og den beskyttelse og bistand, ofrene får. Forslaget opfylder således nærhedsprincippet.

5. PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

Forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet det kun omfatter, hvad der er strengt nødvendigt for at opfylde disse mål på europæisk plan og ikke er mere vidtgående end, hvad der er nødvendigt til dette formål.

6. REGULERINGSMIDDEL/-FORM

Foreslået retsakt: Direktiv.

Til bekæmpelse af menneskehandel er det nødvendigt at sikre en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes straffelove og strafferetlige regler for at forbedre samarbejdet i straffesager. Med henblik herpå bestemmes det særligt i traktaten, at der kun skal vedtages direktiver.

7. BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget.

8. YDERLIGERE OPLYSNINGER

8.1. Ophævelse af gældende lovgivning

Vedtagelse af forslaget vil indebære ophævelse af gældende lovgivning.

8.2. Geografisk anvendelsesområde

Direktivet skal rettes til medlemsstaterne. Anvendelsen af direktivet på Det Forenede Kongerige, Irland og Danmark vil blive bestemt efter bestemmelserne i protokollerne (nr. 21 og 22), der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofrene herfor og om ophævelse af rammeafgørelse 2002/629/RIA

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 82, stk. 2, og artikel 83, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹⁰,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget¹¹,

efter fremsendelse af forslaget til de nationale parlamenter,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Menneskehandel er en alvorlig forbrydelse, der ofte begås inden for rammerne af organiseret kriminalitet; det udgør en grov overtrædelse af de grundlæggende rettigheder og er udtrykkeligt forbudt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.
- (2) Den Europæiske Union har sat sig som mål at forebygge og bekæmpe menneskehandel og at beskytte ofrenes rettigheder. Med dette mål for øje blev Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA af 19. juli 2002 om bekæmpelse af menneskehandel¹² og EU's plan for bedste praksis, standarder og procedurer i forbindelse med bekæmpelse og forebyggelse af menneskehandel (2005/C 311/01)¹³ vedtaget. Parallelt hermed foretager EU også aktioner i lande uden for EU, der er hjemlande for ofre, eller hvorfra ofrene overføres, særligt med henblik på at skabe øget bevidsthed om problemet, mindske sårbarheden, støtte og bistå ofre, bekæmpe de underliggende årsager til menneskehandel og yde landene støtte til udvikling af egnet lovgivning til bekæmpelse af menneskehandel. Endvidere vil koordineringen af retsforfølgelsen i sager om menneskehandel blive fremmet ved vedtagelsen af Rådets rammeafgørelse

¹⁰ EUT C [...] af [...], s. [...].

¹¹ EUT C [...] af [...], s. [...].

¹² EFT L 203 af 1.8.2002, s. 1.

¹³ EUT C 311 af 9.12.2005, s. 1.

2009/948/RIA om forebyggelse og bilæggelse af konflikter om udøvelse af jurisdiktion i straffesager¹⁴.

- (3) Dette direktiv anvender en integreret og holistik tilgang til bekæmpelsen af menneskehandel. En bedre forebyggelse og retsforfølgelse samt beskyttelse af ofrenes rettigheder er væsentlige formål med dette direktiv. Børn er mere sårbare og derfor mere udsatte for at blive ofre for menneskehandel. Ved anvendelsen af dette direktivs bestemmelser skal der primært tages hensyn til barnets tarv i overensstemmelse med Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og De Forenede Nationers konvention om barnets rettigheder¹⁵.
- (4) De Forenede Nationers protokol af 2000 til forebyggelse og bekæmpelse af samt straf for handel med mennesker, herunder særligt kvinder og børn, der supplerer De Forenede Nationers konvention om grænseoverskridende organiseret kriminalitet¹⁶ og Europarådets konvention af 2005 om indsatsen mod menneskehandel¹⁷, er afgørende skridt på vejen til at forbedre internationalt samarbejde om bekæmpelsen af menneskehandel.
- (5) For at imødegå den seneste udvikling i fænomenet menneskehandel indfører dette direktiv et videre begreb for, hvad der skal anses for menneskehandel, end i rammeafgørelse 2002/629/RIA og omfatter derfor flere former for udnyttelse. Inden for rammerne af dette direktiv bør tvangstiggeri anses for en form for tvangs- eller obligatorisk arbejde, jf. definitionen i ILO-konventionen nr. 29 af 29. juni 1930 om tvangs- eller obligatorisk arbejde. Udnyttelse af tiggeri er derfor kun omfattet af definitionen af menneskehandel, når alle elementer i tvangsarbejde eller obligatorisk arbejde foreligger. På baggrund af den relevante retspraksis bør gyldigheden af et eventuelt samtykke i at udføre dette arbejde vurderes under hensyn til sagens konkrete omstændigheder. Når der er tale om et barn, bør et eventuelt samtykke imidlertid aldrig anses for gyldigt afgivet. "Udnyttelse af strafbare handlinger" bør forstås som udnyttelse af en person til bl.a. at begå lommetyveri, butikstyveri og andre lignende gerninger, der er strafbare og indebærer en økonomisk vinding. Definitionen omfatter også menneskehandel med henblik på fjernelse af organer, hvilket kan stå i forbindelse med handel med organer og udgør en grov krænkelse af den menneskelige værdighed og den fysiske integritet.
- (6) Straffeniveauet i dette direktiv afspejler den stigende bekymring blandt medlemsstaterne for stigningen i omfanget af menneskehandel. Under hensyn til forbrydelsens alvorlighed har direktivet til formål at sikre yderligere harmonisering og et højere straffeniveau i EU. Når gerningen begås under visse omstændigheder, f.eks. mod et i særlig grad værgeløst offer, bør der pålægges en strengere straf. Inden for rammerne af direktivet bør i særlig grad værgeløse personer mindst omfatte alle børn og voksne, der i særlig grad var værgeløse på grund af graviditet, helbredstilstand eller

¹⁴ EUT L 328 af 15.12.2009, s. 42.

¹⁵ De Forenede Nationers konvention om barnets rettigheder, der er vedtaget og åbnet for undertegnelse, ratificering og tiltrædelse ved FN's Generalforsamlings resolution 44/25 af 20. november 1989.

¹⁶ De Forenede Nationers protokol om forebyggelse og bekæmpelse af samt straf for handel med mennesker, herunder særligt kvinder og børn, der supplerer FN-konventionen om grænseoverskridende organiseret kriminalitet, Palermo, 2000.

¹⁷ Europarådets konvention om indsatsen mod menneskehandel, Warszawa, 16.5.2005, Council of Europe Treaty Series N. 197.

et handicap på tidspunktet, hvor forbrydelsen blev begået. Når gerningen er særlig grov, f.eks. hvor offeret har været i livsfare, hvor der er anvendt grov vold som led i gerningen, eller hvor der er forvoldt ofret alvorlig skade, bør dette føre til en særlig streng straf. Når der i dette direktiv nævnes overgivelse, skal det fortolkes i overensstemmelse med Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne¹⁸.

- (7) Ofre for menneskehandel bør i overensstemmelse med de grundlæggende principper i de relevante medlemsstaters retssystemer beskyttes mod retsforfølgelse og straf for strafbare handlinger, såsom brug af falske dokumenter, og gerninger omfattet af lovgivningen om prostitution eller indvandring, som de er blevet tvunget til at begå som en direkte følge af, at de var ofre for menneskehandel. Formålet med beskyttelsen er at sikre ofrenes menneskerettigheder, at undgå yderligere viktimisering og at tilskynde dem til at optræde som vidner under straffesager mod gerningsmændene. Denne beskyttelse udelukker ikke retsforfølgning eller straf for gerninger, som en person har ønsket at begå eller deltage i.
- (8) For at sikre, at efterforskning og retsforfølgelse af menneskehandel fører til resultater, bør indledningen heraf ikke afhænge af offerets anmeldelse eller anklage. Det bør være muligt at retsforfølge i tilstrækkelig lang tid, efter at offeret har nået myndighedsalderen. De retshåndhævende embedsmænd og anklagemyndigheden bør have tilstrækkelig uddannelse, også med henblik på at fremme international retshåndhævelse og retsligt samarbejde. De af dem, der er ansvarlige for efterforskning og retsforfølgning af disse forbrydelser, bør også have adgang til at bruge de efterforskningsmidler, der anvendes i sager angående organiseret kriminalitet og anden alvorlig kriminalitet såsom opfangning af kommunikationer, skjult overvågning, herunder elektronisk overvågning, og tilsyn med bankkonti og anden finansiel efterforskning.
- (9) For at sikre en effektiv retsforfølgning af internationale kriminelle grupper, der har lagt centrum for deres aktiviteter i en medlemsstat, og som udfører menneskehandel i tredjelande, bør der være jurisdiktionskompetence med hensyn til menneskehandel, når gerningsmanden er statsborger eller har sædvanligt opholdssted i en medlemsstat, og forbrydelsen begås uden for medlemsstatens område. Tilsvarende bør der også være jurisdiktionskompetence, når ofret er statsborger eller har sædvanligt opholdssted i en medlemsstat, eller gerningen er begået til fordel for en juridisk person, der har hjemsted i en medlemsstat, og gerningen er begået uden for den pågældende stats område.
- (10) Hvor Rådets direktiv 2004/81/EF af 29. april 2004 om udstedelse af opholdstilladelser til tredjelandsstatsborgere, der har været ofre for menneskehandel, eller som er indrejst som led i ulovlig indvandring, og som samarbejder med de kompetente myndigheder¹⁹, indeholder bestemmelser om udstedelse af opholdstilladelser til ofre for menneskehandel, der er tredjelandsstatsborgere, og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38/EF af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område²⁰ regulerer udøvelsen

¹⁸ EFT L 190 af 18.7.2002, s. 1.

¹⁹ EUT L 261 af 6.8.2004, s. 19.

²⁰ EUT L 158 af 30.4.2004, s. 77.

af retten til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område for EU-borgere og deres familier, herunder beskyttelse mod udvisning, indeholder dette direktiv særlige beskyttelsesforanstaltninger for alle ofre for menneskehandel. Dette direktiv omhandler derfor ikke betingelserne for deres ophold på medlemsstaternes område.

- (11) Ofre for menneskehandel bør kunne gøre effektiv brug af deres rettigheder. Ofrene bør derfor have adgang til at få bistand og støtte inden, under og et passende tidsrum efter straffesagen. For at bistanden og støtten kan være effektive, er det nødvendigt at den ydes på grundlag af information og samtykke, så det sikres, at ofret for eksempel er indforstået med foranstaltninger til at spore sygdomme og andre væsentlige støtteforanstaltninger. Den bistand og støtte, der ydes, bør omfatte mindst det minimum af foranstaltninger, der er nødvendigt for, at ofret kan komme sig og undslippe gerningsmændene til menneskehandlen. Den praktiske gennemførelse af foranstaltningerne bør på grundlag af en konkret vurdering, der foretages efter de nationale regler, tage hensyn til den pågældende persons omstændigheder og behov. Der bør ydes bistand og støtte til en person, så snart der er tegn på, at den pågældende er offer for menneskehandel, uanset om den pågældende er villig til at optræde som vidne. Bistanden bør ydes ubetinget, i det mindste indtil de kompetente myndigheder har truffet en endelig afgørelse med hensyn til betænkningstiden og opholdstilladelsen, eller på anden måde indeholder en anerkendelse af, at de pågældende har været ofre for menneskehandel. Hvis den pågældende, efter at identifikationsprocessen er afsluttet, eller betænkningstiden er udløbet, ikke anses for at være berettiget til en opholdstilladelse og ikke på anden måde har lovligt ophold i landet, er den pågældende medlemsstat ikke forpligtet til fortsat at yde bistand og støtte til den pågældende i henhold til dette direktiv. Om nødvendigt bør bistanden og støtten fortsætte i en passende periode efter straffesagen, f.eks. hvis ofret er under lægelig behandling på grund af alvorlige fysiske eller psykiske følger af forbrydelsen, eller hvis den pågældendes sikkerhed er i fare på grund af hans eller hendes forklaringer under straffesagen.
- (12) Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA af 15. marts 2001 om ofres stilling i forbindelse med straffesager²¹ opstiller en række rettigheder for ofrene under straffesager, herunder retten til beskyttelse og erstatning. Derudover bør ofre for menneskehandel have adgang til juridisk rådgivning og til advokatbistand under straffesagen, herunder med henblik på at rejse erstatningskrav. Formålet med juridisk rådgivning er at give ofrene mulighed for at blive informeret og få råd om de forskellige muligheder, de har. Juridisk rådgivning og advokatbistand under straffesagen bør ydes gratis, i det mindste når ofret ikke har tilstrækkelige økonomiske ressourcer, i overensstemmelse med medlemsstaternes interne regler. Da særligt børneofre sjældent vil have økonomiske ressourcer, vil juridisk rådgivning og advokatbistand under straffesagen i praksis være gratis for dem. Endvidere bør ofre på grundlag af en konkret risikovurdering foretaget efter de nationale regler beskyttes mod gengældelse, intimidering og risikoen for igen at blive offer for menneskehandel.
- (13) Ofre for menneskehandel, der allerede er blevet udsat for det misbrug og den nedværdigende behandling, menneskehandel normalt indebærer, såsom seksuel udnyttelse, voldtægt, slaverilignende praksis og fjernelse af organer, bør beskyttes mod sekundær viktimitisering og yderligere traumer under straffesagen. Med henblik

²¹ EFT L 82 af 22.3.2001, s. 1.

herpå bør ofre for menneskehandel modtage en behandling, der passer til deres individuelle behov, under efterforskningen af forbrydelsen og straffesagen. Den konkrete vurdering af behov bør inddrage omstændigheder såsom alder, graviditet, helbred, handicap og andre personlige forhold samt de fysiske og psykiske følger af de kriminelle handlinger, ofret har været udsat for. Om og hvordan behandlingen skal ske, må afgøres ud fra en konkret vurdering på grundlag af de kriterier, der er fastsat i national lovgivning, reglerne om rettens skøn, praksis og vejledninger.

- (14) Ud over de foranstaltninger, der er til rådighed for alle ofre for menneskehandel, bør medlemsstaterne sikre, at børneofre har adgang til særlig bistand og støtte og særlige beskyttelsesforanstaltninger. Disse foranstaltninger bør ydes under hensyn til barnets tarv og i overensstemmelse med FN's konvention om barnets rettigheder. Når det er uvist, hvilken alder en person, der har været offer for menneskehandel, har, og der er grund til at antage, at den pågældende er under 18 år, bør der gælde en formodning om, at vedkommende er et barn, og det skal straks modtage bistand, støtte og beskyttelse. Bistand og støtte til børneofre bør sigte mod at rehabilitere barnet fysisk og psykisk og at finde en varig løsning for det. Da barneofret bør genintegreres i samfundet hurtigst muligt, indebærer dette nødvendigvis en ret til at få adgang til uddannelse. Da børneofre er særligt værgeløse, bør der kunne træffes yderligere beskyttelsesforanstaltninger til at beskytte dem under de afhøringer, der udgør en del af efterforskningen af forbrydelsen og straffesagen.
- (15) Medlemsstaterne bør indføre en politik eller føre en styrket politik til forebyggelse af menneskehandel, der skal omfatte foranstaltninger til at begrænse den efterspørgsel, der giver anledning til alle mulige former for udnyttelse, og foranstaltninger til at begrænse risikoen for, at folk bliver ofre for menneskehandel, gennem forskning, information, bevidstgørelse og uddannelse. I disse initiativer bør medlemsstaterne inddrage kønspektiver og se særligt på børns rettigheder. Alle offentligt ansatte, som det er sandsynligt vil komme i kontakt med ofre eller mulige ofre for menneskehandel, bør have tilstrækkelig uddannelse i at genkende ofre og behandle dem rigtigt. Uddannelsesforpligtelsen bør særligt omfatte politibetjente, grænsevagter, ansatte i arbejdstilsynet, sundhedspersonale og konsulært personale, men bør – afhængig af de lokale omstændigheder – også kunne omfatte andre grupper af offentligt ansatte, hvor der er sandsynlighed for, at de vil støde på ofre for menneskehandel i forbindelse med deres arbejde.
- (16) Direktiv 2009/52/EF af 18. juni 2009 om minimumsstandarder for sanktioner og foranstaltninger over for arbejdsgivere, der beskæftiger tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold²², indeholder bestemmelser om straf af arbejdsgivere, der beskæftiger tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold, når arbejdsgiveren, selv om han ikke er blevet tiltalt eller dømt for menneskehandel, benytter arbejde eller ydelser, der er aftvunget en person, med viden om, at den pågældende er offer for menneskehandel. Medlemsstaterne bør derudover overveje muligheden for at straffe personer, som bruger ydelser, der er aftvunget et offer, med viden om, at den pågældende er offer for menneskehandel. Denne yderligere kriminalisering kunne omfatte arbejdsgivere, der beskæftiger tredjelandstatsborgere, der opholder sig lovligt i landet, og EU-statsborgere samt købere af seksuelle ydelser fra et hvilket som helst offer for menneskehandel, uanset den pågældendes nationalitet.

²² EUT L 126 af 30.6.2009, s. 24.

- (17) Medlemsstaterne bør oprette nationale overvågningssystemer, såsom nationale rapportører eller tilsvarende ordninger, som de finder egnet i deres interne organisation, under hensyn til, at der bør være en minimumstruktur med nærmere fastlagte opgaver til at foretage vurderinger af tendenser i menneskehandlen, måle resultaterne af aktioner til bekæmpelse af menneskehandel og regelmæssigt aflægge rapport til de relevante nationale myndigheder.
- (18) Målet med dette direktiv, nemlig at bekæmpe menneskehandel, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne alene og kan derfor på grund af omfanget og virkningerne bedre gennemføres på EU-plan; EU kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 3 og 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. sidstnævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (19) I dette direktiv overholdes de grundlæggende rettigheder og de principper, som bl.a. anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, herunder den menneskelige værdighed, forbuddet mod slaveri, tvangsarbejde og menneskehandel, forbuddet mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, børns rettigheder, retten til frihed og sikkerhed, ytrings- og informationsfriheden, beskyttelse af personoplysninger, adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol samt legalitetsprincippet og princippet om proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf. Dette direktiv tilsigter især at sikre, at disse rettigheder og principper respekteres fuldt ud, og skal gennemføres i overensstemmelse med dem.
- (20) [I medfør af artikel 1, 2, 3 og 4 i protokollen (nr. 21) om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, har Det Forenede Kongerige og Irland meddelt, at de ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af dette direktiv] ELLER [Med forbehold af artikel 4 i protokollen (nr. 21) om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling for så vidt angår området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, deltager disse medlemsstater ikke i vedtagelsen af dette direktiv, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Det Forenede Kongerige og Irland]. I medfør af artikel 1 og 2 i protokollen (nr. 22) om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af dette direktiv, som derfor ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark -

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1
Genstand

Direktivet har til formål at fastsætte minimumsregler for afgrænsningen af forbrydelser og straffe i forbindelse med menneskehandel. Det har endvidere til formål at indføre fælles bestemmelser til i højere grad at forebygge denne form for kriminalitet og til at beskytte ofrene.

Artikel 2

Lovovertrædelser i forbindelse med menneskehandel

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at følgende forsætlige handlinger er strafbare:

Rekruttering, transport, overførelse, husly til eller modtagelse af en person, herunder udveksling eller overdragelse af kontrol over den pågældende, ved trusler eller ved brug af magt eller andre former for tvang, ved bortførelse, ved bedrag, ved svig, ved misbrug af magt eller udnyttelse af en værgeløs stilling eller ved, at der ydes eller modtages betaling eller fordele for at opnå samtykke fra en person, der har kontrol over en anden person, med henblik på udnyttelse.
2. Der foreligger en værgeløs stilling, når den pågældende ikke har noget reelt eller acceptabelt alternativ til at finde sig i misbruget.
3. Udnyttelse skal mindst omfatte udnyttelse af prostitution af andre og andre former for seksuel udnyttelse, tvangsarbejde eller tvungen tjeneste, herunder tiggeri, slaveri og slaverilignende forhold, trældom samt udnyttelse af strafbare handlinger og fjernelse af organer.
4. Den omstændighed, at et offer for menneskehandel har givet sit samtykke til udnyttelsen, hvad enten denne er tilsigtet eller reel, er uden betydning, hvis der er gjort brug af et af de i stk. 1 nævnte midler.
5. Hvis adfærden i stk. 1 involverer et barn, er der tale om strafbar menneskehandel, selv om der ikke er gjort brug af nogen af de i stk. 1 nævnte midler.
6. I dette direktiv forstås ved "barn" enhver person under atten år.

Artikel 3

Anstiftelse, medvirken, tilskyndelse og forsøg

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at anstiftelse af, medvirken i og tilskyndelse til samt forsøg på at begå en af de i artikel 2 omhandlede lovovertrædelser er strafbart.

Artikel 4

Straffe

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at lovovertrædelserne i artikel 2 kan straffes med fængsel med en maksimumsstraf på mindst seks år.
2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at lovovertrædelserne i artikel 2 kan straffes med fængsel med en maksimumsstraf på mindst ti år, når de er begået under en eller flere af følgende omstændigheder:
 - a) lovovertrædelserne er begået af en offentligt ansat i forbindelse med udførelsen af offentlig tjeneste

- b) lovovertrædelsen er begået mod et offer, der i særlig grad var værgeløst, hvilket i dette direktiv mindst omfatter børneofre og voksne, der i særlig grad var værgeløse på grund af graviditet, helbredsforhold eller et handicap
 - c) lovovertrædelsen er begået inden for en kriminel organisation i betydningen i rammeafgørelse 2008/841/RIA²³
 - d) lovovertræderen har forsætligt eller groft uagtsomt bragt barnet i livsfare
 - e) lovovertrædelsen er begået med brug af grov vold, eller offeret blev forvoldt særlig alvorlig skade ved lovovertrædelsen.
3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de i artikel 3 nævnte strafbare handlinger kan straffes med strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til den strafbare handling, har afskrækkende virkning og kan medføre overgivelse.

Artikel 5

Juridiske personers ansvar

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at juridiske personer kan drages til ansvar for lovovertrædelser, jf. artikel 2 og 3, som for at skaffe dem vinding begås af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, og som har en ledende stilling inden for den juridiske person, idet den pågældende har
 - a) beføjelse til at repræsentere den juridiske person
 - b) beføjelse til at træffe beslutninger på den juridiske persons vegne, eller
 - c) beføjelse til at udøve intern kontrol.
2. Medlemsstaterne sikrer også, at en juridisk person kan drages til ansvar, når manglende tilsyn eller kontrol fra en af de i stk. 1 omhandlede personers side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå lovovertrædelserne i artikel 2 og 3 for at skaffe den juridiske person vinding.
3. Juridiske personers ansvar i henhold til stk. 1 og 2 udelukker ikke strafferetlig forfølgning af fysiske personer, der begår, anstifter eller medvirker i lovovertrædelserne i artikel 2 og 3.
4. I dette direktiv forstås ved "juridisk person" enhver enhed, der har retssubjektivitet i henhold til den lovgivning, der finder anvendelse, dog ikke stater og andre offentlige organer under udøvelsen af offentligretlige beføjelser eller offentligretlige internationale organisationer.

²³ EUT L 300 af 11.11.2008, s. 42.

Artikel 6

Sanktioner over for juridiske personer

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at der over for juridiske personer, der kendes ansvarlige i henhold til artikel 5, stk. 1 og 2, kan iværksættes sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til lovovertrædelsens grovhed og har en afskrækkende virkning, og som skal omfatte strafferetlige og andre bøder og kan omfatte andre sanktioner, såsom:
 - a) udelukkelse fra offentlige ydelser eller tilskud
 - b) midlertidigt eller varigt forbud mod at udøve kommerciel virksomhed
 - c) anbringelse under retsligt tilsyn
 - d) likvidation efter retskendelse
 - e) midlertidig eller permanent lukning af forretningssteder, der er blevet brugt til at begå lovovertrædelsen.

Artikel 7

Sikring af, at ofret ikke retsforfølges eller straffes

Medlemsstaterne træffer i overensstemmelse med de grundlæggende principper i deres retssystemer bestemmelse om, at det er muligt at undlade at retsforfølge eller straffe ofre for menneskehandel i forbindelse med deres indblanding i strafbare handlinger, som de er blevet tvunget til at begå som en direkte følge af at være blevet udsat for en af de i artikel 2 nævnte handlinger.

Artikel 8

Efterforskning og retsforfølgning

1. Medlemsstaterne sikrer, at efterforskning af lovovertrædelserne i artikel 2 og 3 og tiltalerejsning herfor ikke er afhængig af ofrets anmeldelse eller anklage, og at der fortsat kan rejses tiltale, selv om ofret trækker sin forklaring tilbage.
2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at der kan rejses tiltale for lovovertrædelserne i artikel 2 og 3 i tilstrækkelig lang tid, efter at ofret har nået myndighedsalderen.
3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at personer, enheder eller tjenester med ansvar for at efterforske eller rejse tiltale for lovovertrædelserne i artikel 2 og 3 er uddannede hertil.
4. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at personer, enheder og tjenester med ansvar for at efterforske eller rejse tiltale for lovovertrædelserne i artikel 2 og 3 kan anvende effektive efterforskningsmetoder såsom dem, der bruges i sager angående organiseret kriminalitet eller andre alvorlige forbrydelser.

Artikel 9
Jurisdiktionskompetence

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at fastslå deres jurisdiktionskompetence med hensyn til lovovertrædelserne i artikel 2 og 3, når
 - a) lovovertrædelsen helt eller delvis er begået i den pågældende medlemsstat, eller
 - b) gerningsmanden er statsborger i eller har sædvanligt opholdssted i den pågældende medlemsstat, eller
 - c) lovovertrædelsen er begået mod en af den pågældende medlemsstats statsborgere eller mod en person, der har sædvanligt opholdssted i medlemsstaten, eller
 - d) lovovertrædelsen er begået for at skaffe en juridisk person, som har hjemsted i den pågældende medlemsstat, vinding.
2. En medlemsstat kan beslutte, at den ikke vil anvende, eller at den kun i særlige tilfælde eller under særlige omstændigheder vil anvende de i stk. 1, litra c) og d), omhandlede kompetenceregler, når lovovertrædelsen er begået uden for medlemsstatens område.
3. Med henblik på tiltalerejsning for lovovertrædelserne i artikel 2 og 3, når de er begået uden for den pågældende medlemsstats område, jf. stk. 1, litra b), skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at det ikke er en betingelse for at fastslå statens jurisdiktionskompetence, at:
 - a) gerningerne er strafbare på gerningsstedet
 - b) der kun kan rejses tiltale på grundlag af en anmeldelse, som ofret har indgivet på gerningsstedet, eller efter en anmeldelse fra den stat, hvor lovovertrædelsen blev begået.
4. Medlemsstaterne underretter Kommissionen, hvis de beslutter at anvende stk. 2, og oplyser da, hvilke særlige tilfælde eller hvilke særlige omstændigheder beslutningen vedrører.

Artikel 10
Bistand og støtte til ofre for menneskehandel

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at ofre får bistand og støtte før, under og i et passende tidsrum efter straffesagen, så de kan udøve deres rettigheder i henhold til rammeafgørelse 2001/220/RIA af 15. marts 2001 om ofres stilling i forbindelse med straffesager og nærværende direktiv.
2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at der straks ydes bistand og støtte til personer, som de kompetente myndigheder ser tegn på kan have været offer for en af lovovertrædelserne i artikel 2 og 3.

3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at der ikke stilles betingelse om, at ofret er rede til optræde som vidne, for at der kan ydes bistand og støtte til den pågældende.
4. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at oprette egnede ordninger med henblik på tidligt at genkende ofre og yde dem bistand og støtte i samarbejde med de relevante støtteorganisationer.
5. De i stk. 2 nævnte bistands- og støtteforanstaltninger skal ydes på grundlag af information og samtykke og skal mindst omfatte sikring af en levestandard, så ofret har til livets opretholdelse, i form af foranstaltninger såsom passende og sikker indkvartering og materiel bistand samt den nødvendige lægehjælp, herunder psykologisk bistand, rådgivning og information på et sprog, de forstår, oversættelse og tolkning, hvor det er relevant, og adgang til undervisning for børn. Medlemsstaterne skal tage vare på ofre med særlige behov.

Artikel 11

Beskyttelse af ofre for menneskehandel under efterforskningen og straffesagen

1. Beskyttelsesforanstaltningerne i denne artikel finder anvendelse ud over de rettigheder, der er indrømmet ved rammeafgørelse 2001/220/RIA.
2. Medlemsstaterne sikrer, at ofre for menneskehandel får adgang til gratis juridisk rådgivning og til advokatbistand under straffesagen, herunder med henblik på at rejse erstatningskrav. Advokatbistand skal være gratis, når ofret ikke har tilstrækkelige økonomiske midler. Når ofret er et barn, gælder dette stykke, uden at dette indebærer en begrænsning i anvendelsen af artikel 14, stk. 2.
3. Medlemsstaterne tillader efter omstændighederne, hvis det er i overensstemmelse med de grundlæggende principper i deres retssystemer, at et vidnes identitet ikke afsløres, når vidnet er offer for menneskehandel, idet dette dog ikke indebærer en begrænsning i forsvarets rettigheder.
4. Medlemsstaterne sikrer, at ofre for menneskehandel får passende beskyttelse ud fra en konkret risikovurdering, bl.a. ved at få adgang til vidnebeskyttelsesprogrammer og andre tilsvarende foranstaltninger, hvor det er relevant, på det i national ret eller i nationale procedurer fastsatte grundlag.
5. Medlemsstaten skal, uden at dette dog indebærer en begrænsning i forsvarets rettigheder, på grundlag af de kompetente myndigheders konkrete vurdering af ofrets personlige omstændigheder sikre, at ofrene for menneskehandel modtager særlig behandling med henblik på at forebygge sekundær viktisering ved så vidt muligt, på de i national ret fastsatte betingelser og i overensstemmelse med reglerne om rettens skøn, praksis eller vejledning, at undgå:
 - a) unødvendig gentagelse af afhøringer under efterforskningen og under straffesagens forberedelse og behandling
 - b) visuel kontakt mellem offer og gerningsmand, herunder under aflæggelse af vidnesbyrd, såsom afhøringer og krydsforhør, ved hjælp af egnede midler, herunder ved brug af egnet kommunikationsteknologi

- c) afgivelse af vidneforklaring uden dørlukning
- d) unødvendig udspørgen om privatlivets forhold.

Artikel 12

Almindelig bestemmelse om bistand, støtte og beskyttelsesforanstaltninger for børn, der har været ofre for menneskehandel

1. Børn, der har været ofre for menneskehandel, skal have bistand, støtte og beskyttelse under hensyn til barnets tarv.
2. Medlemsstaterne sikrer, at det, såfremt der hersker usikkerhed om alderen på den person, der har været offer for menneskesmugling, og der er grund til at formode, at personen er et barn, antages, at personen er et barn, så det straks kan få adgang til bistand, støtte og beskyttelse i overensstemmelse med artikel 13 og 14.

Artikel 13

Bistand og støtte til børn, der har været ofre for menneskehandel

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de særlige foranstaltninger til at bistå og støtte børn, der har været ofre for menneskehandel, i deres fysiske og psykosociale rehabilitering på kort og lang sigt iværksættes efter en konkret vurdering af de særlige forhold, der gør sig gældende for det enkelte barneoffer, og under hensyntagen til barnets ønsker, behov og problemer.
2. Medlemsstaterne træffer, hvor det er relevant og muligt, foranstaltninger til at yde bistand og støtte til familien til det barn, der har været offer for menneskehandel, når familien befinder sig på medlemsstatens område. Navnlig anvender medlemsstaterne artikel 4 i Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA på familien, når det er hensigtsmæssigt og muligt.
3. Denne artikel finder anvendelse samtidig med artikel 10.

Artikel 14

Beskyttelse af børn, der har været ofre for menneskehandel, under efterforskningen og straffesagen

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de retslige myndigheder under efterforskningen og under straffesagen udpeger en særlig repræsentant for barnet, der har været offer for menneskehandel, når indehaverne af forældremyndigheden i henhold til national ret ikke kan repræsentere barnet på grund af en interessekonflikt mellem dem og barneofret, eller barnet er uledsaget eller adskilt fra sin familie.
2. Medlemsstaterne sikrer, at børneofre straks får adgang til gratis juridisk rådgivning og gratis advokatbistand under straffesagen, herunder med henblik på at rejse erstatningskrav.

3. Medlemsstaten skal, uden at dette dog indebærer en begrænsning i forsvarets rettigheder, træffe de nødvendige foranstaltninger til under retssager vedrørende lovovertrædelserne i artikel 2 og 3 at sikre, at
 - a) afhøring af barneofret finder sted uden ugrundet ophold, efter at forholdene er blevet anmeldt til de kompetente myndigheder
 - b) afhøring af barneofret om nødvendigt finder sted i lokaler, der er indrettet eller tilpasset til formålet
 - c) afhøring af barneofret efter omstændighederne foretages af eller gennem personer, der er uddannet hertil
 - d) alle afhøringer af barneofret foretages af den samme person, hvis det er muligt og hensigtsmæssigt
 - e) antallet af afhøringer begrænses mest muligt, og at afhøring kun foretages, hvis det er strengt nødvendigt for straffesagen
 - f) barneofret kan ledsages af sin advokat eller eventuelt af en voksen efter eget valg, medmindre der er truffet en begrundet beslutning om, at den pågældende ikke kan ledsage barnet.
4. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at alle afhøringer af barneofret eller om nødvendigt af et barnevidne i forbindelse med efterforskningen af lovovertrædelserne i artikel 2 og 3 kan videooptages, og at disse videooptagelser af afhøringen kan benyttes som bevismateriale i straffesagen i overensstemmelse med national lovgivning.
5. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at retten i straffesager vedrørende lovovertrædelserne i artikel 2 og 3 kan træffe afgørelse om, at
 - a) retsmødet skal finde sted for lukkede døre
 - b) barneofret kan afhøres i retslokalet uden at være til stede, navnlig ved hjælp af hensigtsmæssig kommunikationsteknologi.
6. Stk. 1, 3, 4 og 5 finder anvendelse samtidig med artikel 11.

Artikel 15
Forebyggelse

1. Medlemsstaterne træffer egnede foranstaltninger til at begrænse den efterspørgsel, der giver anledning til enhver form for udnyttelse i forbindelse med menneskehandel.
2. Medlemsstaterne iværksætter egnede aktioner såsom informations- og bevidstgørelseskampagner, forsknings- og uddannelsesprogrammer, eventuelt i samarbejde med organisationer i civilsamfundet, med henblik på at øge bevidstheden om problemet og begrænse risikoen for, at folk, navnlig børn, bliver ofre for menneskehandel.

3. Medlemsstaterne fremmer regelmæssig uddannelse af offentligt ansatte, som det er sandsynligt vil komme i kontakt med ofre eller mulige ofre for menneskehandel, herunder politibetjente, grænsevagter, ansatte i arbejdstilsynet, sundhedspersonale og konsulært personale, med henblik på at sætte dem i stand til at genkende ofre og potentielle ofre for menneskehandel og behandle dem rigtigt.
4. Medlemsstaterne overvejer at træffe foranstaltninger til at strafbelægge brug af ydelser i forbindelse med den i artikel 2 nævnte udnyttelse med viden om, at den pågældende er offer for en af lovovertrædelserne i artikel 2.

Artikel 16

Nationale rapportører eller andre tilsvarende ordninger

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at indføre nationale rapportører eller andre tilsvarende ordninger. Opgaverne, der skal udføres efter disse ordninger, skal omfatte vurdering af tendenser i menneskehandelen, måling af resultaterne af aktioner til bekæmpelse af menneskehandel og aflæggelse af rapport til de relevante nationale myndigheder

Artikel 17

Ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA

Rammeafgørelse 2002/629/RIA om bekæmpelse af menneskehandel ophæves herved, idet dette er uden betydning for medlemsstaternes forpligtelser for så vidt angår fristerne for gennemførelse i national ret.

Henvisninger til den ophævede rammeafgørelse gælder som henvisninger til nærværende direktiv.

Artikel 18

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den [TO ÅR EFTER VEDTAGELSEN]. De tilsender straks Kommissionen disse bestemmelser med en sammenligningstabel, som viser sammenhængen mellem de pågældende bestemmelser og dette direktiv.
2. Bestemmelserne skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.
3. Medlemsstaterne tilsender Kommissionen de vigtigste nationale bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 19
Rapportering

1. Inden den [fire år fra vedtagelsen] og hvert tredje år derefter fremsender Kommissionen en rapport til Europa-Parlamentet og Rådet, om nødvendigt med et forslag.
2. Medlemsstaterne sender Kommissionen alle de oplysninger, der er relevante for udarbejdelsen af den i stk. 1 omhandlede rapport. Oplysningerne skal omfatte en detaljeret beskrivelse af de foranstaltninger, der anvendes i henhold til artikel 8 og artikel 10-16, samt en beskrivelse af de overvejelser, de har gjort sig vedrørende eventuelle foranstaltninger i henhold til artikel 15, stk. 4.

Artikel 20
Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 21
Adressater

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand